

2 Zajedno protiv krize
Pokažimo značaj poslova migranata

3 Korona kriza prouzrokovala ekonomsku krizu Migranti više pogođeni

4 Stariji na udaru u svakom pogledu Stariji pripadaju rizičnoj grupi

Broj 3 | mai 2020 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Korona kriza i socijalna pomoć

Opasnost po sigurnost boravka za strankinje i strance

Korona virus ostavlja mnoge bez prihoda i sa mnogo problema – Migranti ugroženiji u svakom pogledu

Dolaskom korona krize mnogi zaposleni gube svoje koliko-toliko sigurne prihode. Mnoge strankinje i stranci rade u sektorima i branšama sa niskim platama. Kako bi popunili rupe u svom budžetu moraće da podnesu zahtjev za socijalnu pomoć. To donosi rizik za sigurnost njihovog boravka.

Hilmi Gashi

Kada zaposleni zbog prinudnog prekida rada ili nezaposlenosti mogu da ostvare samo 80% svojih dotičanijih primanja, moraju – kao poslednje rešenje – da popune rupe u svom budžetu socijalnom pomoći. Pred-

Stanje trajnog prekarijata

Mnogi naši članovi plaše se da će izgubiti svoje privremene ili trajne dozvole boravka ako zbog krize ili nedovoljnih prihoda budu morali da podnesu zahtjev za socijalnu pomoć.

svako ko ne može da dokaže «volju za učestvovanjem u privrednom životu» i podnese zahtev za socijalnu pomoć, mora da računa da će morati da napusti Švajcarsku. Jer, ovo može da se ocijeni kao nedovoljna spremnost na integraciju i da se kazni unazađivanjem nivoa trajne, ili oduzimanjem privremene dozvole boravka.

Opoziv C dozvole boravka moguć je i nakon boravka dužeg od 15 godina. Nakon gubitka B dozvole osoba mora da napusti Švajcarsku.

Primanje socijalne pomoći sprječava poboljšanje socijalne situacije

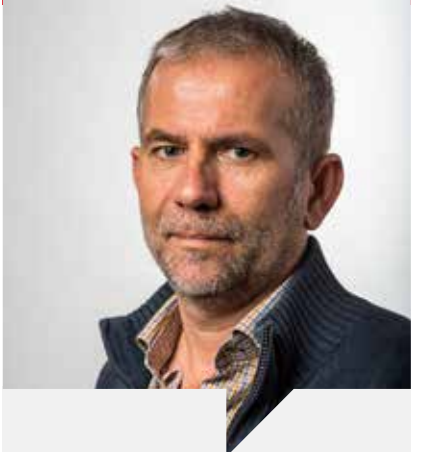
Oni kojima je prethodno odobrena F dozvola pod određenim okolnostima mogu da je promene u B dozvolu. Ovo je, između ostalog, takođe vezano za kriterijume integracije. Ukoliko neko prima socijalnu pomoć to se smatra nedovoljnom integracijom i promena F u B može biti odbijena. Isto važi za

dobijanje državljanstva. Onaj ko prima ili je primao socijalnu pomoć – u zavisnosti od kantona – od 3 do 10 narednih godina nema pravo na državljanstvo. A onaj ko je već podneo zahtjev, neće dobiti državljanstvo.

Sekretarijat za migracije mora da reaguje

Sekretarijat za migracije (SEM) svečan je ove problematike. SEM moli kantone da po pitanju socijalne pomoći «pokažu kulantnost». To nije dovoljno. Potrebna je jasna i obavezujuća naredba za sve kantone i opštine. Unija od SEM-a zahtijeva da institucije slučajeve primanja socijalne pomoći za vrijeme i nakon korona krize ne tumače kao nedovoljnu integraciju. Potreban je moratorijum u trajanju od jedne godine na primjenu kriterijuma integracije prema Čl. 58a Zakona o strancima i integraciji, kao i da se na osnovu korona krize niko ne sprečava ili oštećuje prilikom izdavanja dozvola boravka.

Editorial

Solidarno u krizi

Korona kriza prožima cijelu našu svakodnevnicu. Izazovi su veliki. Međutim, ova kriza najviše pogađa one koji pripadaju ranjivim grupama. Među njima su mnoge migrantkinje i migranti sa regulisanim boravišnim statusom, ili pak bez njega.

Sredinom marta predsjednica Simonetta Sommaruga izjavila je „Nećemo Vas ostaviti same. Brinućemo o Vama.“ To je zvučalo ugodno i umirujuće. Uvedene su prve mjere. Međutim, zaštitna mreža za masovno pogođene zaposlene prepuna je velikih rupa. Mnogi stranci i strankinje sa prekarim ugovorima ili bez posla padaju kroz te rupe. Plaše se za svoju egzistenciju i prava boravka.

Strankinje i stranci daju ključni doprinos privrednoj stabilnosti Švajcarske i solidarno se bore na prvoj liniji fronta protiv ove pandemije. Bez rada migrantkinja i migranata osnovne branše poput njege, logistike, maloprodaja, čišćenja i mnogih drugih, jedva da bi i funkcionisale. Ne smijemo zaboraviti da se oni time izlažu riziku od zaraze. Dodatno pogoršavati njihova prava u ovakvoj situaciji ni kratkoročno, ni srednjoročno, ni dugoročno gledano nije ni čarno ni pametno. Sada je potrebna solidarnost. Nikoga ne smijemo ostaviti.

Unija zbog toga od Saveznog vijeća zahtijeva da djela prate riječi, kao i da se uspostavi fond za premošćivanje korona krize za ove posebno pogođene ljude. Primanje socijalne pomoći ne treba da vodi ka tome da ljudi izgube svoja prava i da im se onemogući budućnost.

Hilmi Gashi

Zahtjev za socijalnu pomoć kao poslednje rješenje

sednik Švajcarske konferencija za socijalnu pomoć računa na desetine hiljada novih primalaca socijalne pomoći. To je jasan znak da je sigurnosna mreža koju je Savezno vijeće Švajcarske postavilo 20. marta nedovoljna. Zaposleni u prekarim radnim odnosima propašće kroz njene rupe. Za migrantkinje i migrante, posebno one sa prekarim statusom boravka, ovo znači trajnu nesigurnost i prijeti im gubitak prava na boravak.

Zakon o strancima previda mogućnost oduzimanja privremenih dozvola boravka ili unazađivanje nivoa trajnih, ukoliko strankinja ili stranac ne ispunjava kriterijume integracije po Čl. 58a Zakona o strancima i imigraciji. U najstrože kriterijume ubraja se socijalna pomoć. Ovo važi i za građane tzv. trećih zemalja, kao i za građane zemalja EU i EFTA. Gubitak može biti direktan i ne mora mu prethoditi unazađivanje nivoa dozvole. To znači da

Kratke vijesti

1. maj 2020: «Solidarnost, ali sada ozbiljno!»

Prvi maj je ove godine obilježen drugačije nego u prethodnih 130. Skupovi na ulicama ove godine nisu bili mogući. Ali sada je, više nego ikad, neophodno i hitno založiti se za socijalni napredak, pravednost i jaka prava za slabije građane. Ovaj 1. maj je, s obzirom na okolnosti, prevashodno obilježen na internetu – onlajn diskusijama, manifestacijom preko lajv strima u kojoj su učestvovali zanimljivi govornici i gosti. Tom prilikom je jasno stavljeno do znanja: potrebno je više solidarnosti! Tamo gdje preduzeća otpuštaju radnike uprkos milijardama za pomoć privredi, tamo gdje se akcionari obasipaju dividendama, dok zaposleni imaju prinudnu obustavu rada, tamo gdje se bez imalo obzira rizične grupe pozivaju da dođu na posao, tamo je potrebno jasno reći: Solidarnost, ali sada ozbiljno! Više informacija na www.mai2020.ch.

Novi korona virus: download na raznim jezicima

Pravila higijene i ponašanja kojima se možemo zaštititi od zaraze novim korona virusom, postoje u formi videa i informativnih letaka na raznim jezicima. Dalje važne informacije i informativne letke o korona virusu – ali i o samoizolaciji – možete da download-ujete sa stranice Savezne službe za zdravstvo (BAG), čak i na jezicima migrantkinja i migranata u Švajcarskoj, i da ih prosljedite i drugima.

Informativne letke možete download-ovati na sljedećim jezicima: albanski, amharski, arapski, farski, gruzijski, severno-kurdski, mandarinski, poljski, portugalski, rumunski, ruski, srpski/hrvatski/bosanski, slovački, somalijski, španski, tamilski, tibetski, tigrinjski, turski, mađarski.

<https://bit.ly/2KELKua>

Investiranje u mlade za jaku budućnost

Pravo da učenici u dualnom sistemu stiču poslovne i školske kompetencije, iako različiti okvirni uslovi vode do prevelikih nejednakosti uslovljenih preduzećima i branšama, zahtijeva posebna rješenja. Zbog glasnih poziva na poboljšanje ovih okvirnih uslova od temelja su razrađene preporuke i predlozi u cilju jednakosti šansi uz pomoć socijalnih partnera.

Savez je 16.04.2020. donio jedinstvene mjere za završni ispit stručne obuke i uključivanje učenika u dualnom sistemu u primanje naknade usljed prinudne obustave rada. Međutim, mnoga pitanja su ostala otvorena: kako će se onima koji uče u branšama relevantnim za sistem omogućiti školska podrška? Kako će se plaćati dodatni rad? Kako će stručno školska nastava na daljinu prevazići digitalni jaz, posebno u slučaju učenika sa migrantskom pozadinom, prekarim porodičnim resursima i statusom azilanta?

Korona kriza najviše pogađa migrantkinje i migrante Potreban je fond za premošćivanje

Korona kriza je bez sumnje uzrokovala mnogo jada ljudima. Migrantkinje i migranti često su mnogo pogođeniji zbog svog statusa boravka. Unija za sve pogođene ovom krizom zahtijeva fond za premošćivanje.

Hilmi Gashi

«Novi sezonski radnici», kako se još nazivaju osobe sa L dozvolom, u velikom broju ostali su bez ičega. Zbog zatvaranja ugostiteljskih objekata i prodavnica mnogi od njih izgubili su posao. Ako nemaju dovoljno sati doprinosa za osiguranje za nezaposlene ili svoje sate doprinosa u nekoj od zemalja EU/EFTA ne mogu da dokažu PD U1 formularom, ostali su bez prihoda. Nabavljanje ovih formulara otežano je korona krizom.

Opštine često ne pružaju nikakvu podršku pogođenima, ili još gore, unazađuju im ili oduzimaju pravo boravka. Nakon 6 mjeseci bez posla migrantkinje i migranti gube svoju L dozvolu. Ovo će posebno pogoditi preko 20.000 njih, koji već više od 5 godina žive i rade sa svojim porodicama u brdskim kantonima. Nova uredba Saveza u vezi sa prinudnom obustavom rada doduše uzima u obzir ovu kategoriju, ali samo ukoliko imaju važeći ugovor.

Prekarna kategorija EU građana

Još jače pogađa građane EU/EFTA zemalja čiji je rad samo prijavljen (ovo je moguće u toku prva tri mjeseca), ili osobe koje čekaju na izdavanje boravišne dozvole. Oni nemaju pravo ni na osiguranje za nezaposlene, ni na socijalnu pomoć. Mnogi su

izgubili svoja radna mjesta ili nemaju pravo na naknadu usljed prinudnog prekida rada. Oni su sad u Švajcarskoj praktično bez ikakvog prihoda. Povratak u zemlje porijekla trenutno jedva i da je moguć zbog zatvorenih granica i obustavljenog avio-prevoza. Osim toga, potreban im je i novac za povratak, a njega nema uvijek.

Zaposleni bez papira

Oni koji u Švajcarskoj žive bez papira nemaju dozvolu boravka. Oni su kao prvi izgubili svoja radna mjesta, i nemaju ni prihode, ni pravo da ih dobiju mjerama koje predviđa Savez.

Spriječiti socijalnu katastrofu

Kako bi se spriječio još veći jad ljudi, potrebna su pragmatična rješenja. Oni koji ne mogu da dobiju novac ni kroz naknadu zbog prinudne obustave rada, ni kroz osiguranje za nezaposlene, niti Uredbom o nadoknadi zarade u posebnim situacijama, ostao je bez novca. Unija zbog toga od Saveznog vijeća zahtijeva da uspostavi fond za premošćivanje posljedica Covida 19, kako bi se podržali ljudi koji u prekarim uslovima doprinose švajcarskoj privredi, a koji su sada ostali bez ičega.

I mi smo Švajcarska, svi solidarno protiv krize

Unijina telefonska linija za koronu Brza pravna pomoć za zaposlene

Kada je Savezno vijeće Švajcarske proglasilo «vanredno stanje» i preduzeća se zatvorila, bilo je mnogo nesigurnih zaposlenih. Unija je u rekordnom roku uspostavila telefonsku liniju kako bi brzo i jednostavno davala savete zaposlenima. I mnoge migrantkinje i migranti koristili su ovu liniju.

Marília Mendes

Slučajevi pokazuju da je korona kriza posebno teško pogodila zaposlene koji se u privatnim domaćinstvima bave radom, njegovom pomaganjem, kao i one koji rade na poziv. Ovo su vrlo često migranti, a posebno migrantkinje. I prije korona krize imali su prekarne radne situacije, a sada su mnogi ostali praznih ruku jer ne mogu da dobiju novac čak ni na osnovu protivkriznih mjera Saveznog vijeća Švajcarske.

Kod Unia sindikata dobijate brzo odgovore na pravna pitanja

Priče o neizvjesnosti

Portugalka iz Lozane, koja je od decembra po pozivu čistila hotele, od kraja februara nema posla, samim tim ni prihode. Nema pravo na naknadu usljed prinudnog prekida rada. A pošto još uvijek čeka na privremenu dozvolu boravka, nema pravo ni na naknadu za nezaposlene.

Španjolka koja u Cirihi radi u domaćinstvima veoma je zabrinuta: ona bi doduše imala pravo na isplatu uobičajenih radnih sati, ali kako da zahtijeva taj novac od svojih mnogobrojnih poslodavaca? Kako da preživi? Nema još uvijek dovoljno sati doprinosa da bi ostvarila pravo na osiguranje za nezaposlene.

Zahtjevi

Ove i mnoge druge priče dolaze do Unije. Mi zbog toga od Saveznog vijeća Švajcarske zahtijevamo mjere, kako bi se spriječile humanitarne i porodične katastrofe (vidi članak na ovoj strani). Zaposleni koji padaju kroz rupe naše zaštitne mreže, poput onih bez papira, zaposlenih u domaćinstvima, radnicima na poziv, migrantkinjama i migrantima sa kratkotrajnim dozvolama boravka, moraju da se zaštite, kaže predsjednica Unije Vania Alleva. Uz to treba da se osigura i zaštita od otkaza, posebno za starije zaposlene.

Posao migranata

Održava funkcionisanje države

Čak i u doba pandemije i zatvaranja određene usluge se moraju i dalje obavljati kako bi se održao društveni život. Značajan dio «sistematski važnog» rada obavljaju migranti.

Emine Sariaslan, Marek Wieruszewski, Osman Osmani, Marília Mendes

Semran Sancar, medicinska sestra

Semran Sancar (50, udata, 3 djece) radi kao medicinska sestra u bolnici Zofingen. Svoju profesiju medicinske sester je naučila u Turskoj, ali kad je došla u Švajcarsku nije joj bilo dopušteno da obavlja svoju profesiju, jer diploma medicinske sestre nije bila priznata. Semran je prvo radila u raznim fabrikama. 2011 je počela da radi u jednom staračkom domu kao praktikant. Tad je počela i da uči njemački jezik. (B2 Diplom). To joj je bio prvi korak da započne karijeru. Kasnije se prijavila za priznanje svoje diplome. Dvije godine kasnije joj je priznata diploma ali na nižem nivou jer nije iz Evropske Unije. Kao i uvijek do sada Semran radi za vrijeme Koronakrize. Ona mora da radi 2-3 vikenda mjesečno. Ona kaže „moja djeca su sad velika, stoga ne moram da organizujem čuvanje djece. Ali moram da budem oprezna da ne donesem virus kući. Postoje kolege koji pripadaju rizicnoj grupi ili imaju malu djecu i oni moraju zbog toga ostati kod kuće. Mi radimo i za njih stoga radimo znatno više.

Semran Sancar, medicinska sestra

Bejt Topalli, Taxi Vozač

Bejt Topalli, ist 47-godišnjak i porodični je čovjek. Talentirani je muzičar i povremeno je zarađivao za život kao profesionalni muzičar. Živi u Švajcarskoj oko 30 godina i za to vrijeme je obavljao razne poslove, uključujući i zaposlenost u hotelima i u fabrikama. Oko dvije godine Bejt radi kao taksista na satnicu (40-50 % kod «Stadt Taxi Balaj»).

Zbog pandemije Korona virusa poslodavac ga je poslao 15. Marta kući zbog zatvaranja. Poslodavac i sam migrant čak iz iste narodne pripadnosti i sam je preopterećen novom situacijom tek je prošle nedjelje preko svog knjigovođe prijavio prekid rada odnosno prijavu za naknadu usljed nužnog prekida rada. Tako Bejt Topalli od 15. Marta nije dobio ni rapu plate. Na svu sreću njegova žena još radi te tako mogu platiti svoje račune. Ističe da mu je situacija preko mjesec dana bez posla a i bez primanja veoma teška.

Ovaj slučaj pokazuje da su migranti i u svojstvu zaposlenog i u svojstvu poslodavca veoma teško podnose ovu tešku novu situaciju i da su ugroženi.

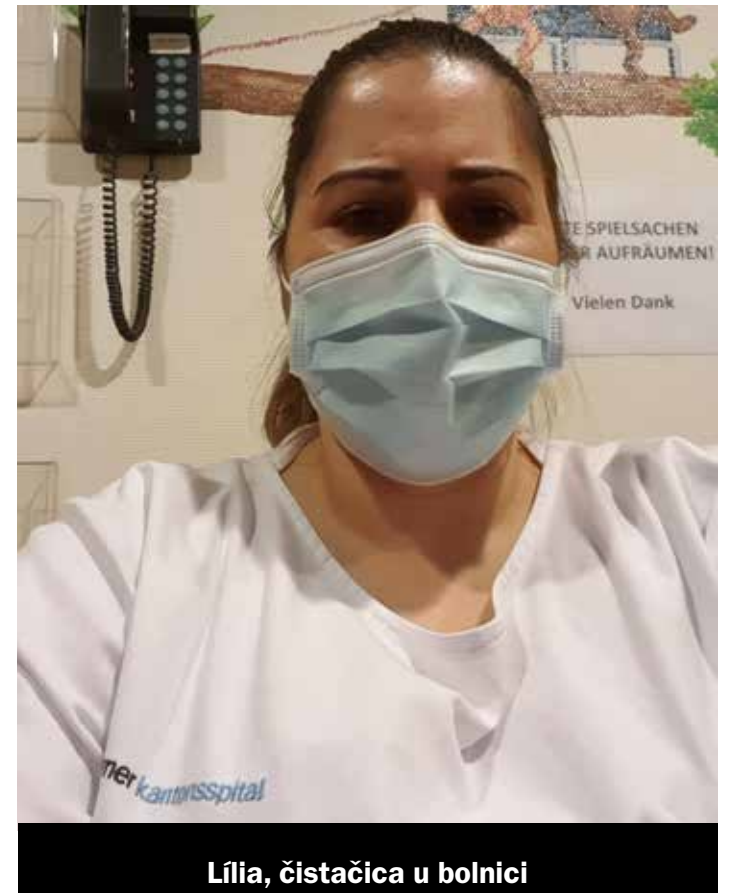

Bejt Topalli, Taxi Vozač

Lília, čistačica u bolnici

Moje ime je Lília i već osam godina sam u Švajcarskoj. U Portugalu sam bila specijalista za komunikacije ovdje radim na odjelu za čišćenje u dječijoj bolnici u Lucernu. Ovaj posao obavljam sa zadovoljstvom. Radna klima u bolnici je dobra svi smo podjednako tretirani od strane nadležnih. A moj rad je veoma važan i cijenjen u bolnici. Ovaj posao u nekim drugim objektima i nije tako cijenjen. Mnogo se priča o značaju posla koji obavljaju ljekari a o čistačicama veoma malo. Pri tome mi održavamo higijenske uslove bez kojih bolnice ne mogu da funkcionišu. Upravo ovde postoje puno patogenih elemenata ne samo otkad je virus korona pojavio – već i prije virusa se moarło voditi računa o higijeni jer ovde se radi o zdravlju djece..

Posao migranata u Švajcarskoj je veoma značajan. Sada vodim računa više o sebi, jer svi imamo odgovornost jedni prema drugima. Pomislim na svoju djecu oni moraju da imaju zdrave roditelje. Upravo zbog njih moram više da brinem o sebi. Svakog dana se pitam kad će se život normalizovati. U nekom trenutku želim da se vratim za Portugaliju -imam osjećaj da da moj posao nije zaista vrednovan u Švajcarskoj. Ali puno više se daje funkcionerima. Možda je to zbog jezika. Oni koji ne pričaju jezik

Lília, čistačica u bolnici

su u nepovoljnijem položaju. Naučila sam jezik ali nemam iste izražajne i ubedljive izraze ako na portugalskom. Ostvarivanje snova je mnogo teže kao niste jezički jednaki. Na portugalskom se osjećam kod svoje kuće. Stoga želim postići jezičku opuštenost zato želim da se vratim.

Renata, učiteljica u vrtiću

Radila sam u Poljskoj kao nastavnik u osnovnoj školi. U Švajcarsku sam došla 1997. U početku sam radila u restoranu dok nisam završila potrebne kurseve za usavršavanje i dok nisam našla posao u jaslicama Radim na istom mjestu u Bernu već 16 godina. Volim svoj posao i uživam provoditi vrijeme sa djecom. Zbog korona krize, u vrtić dolazi samo nekoliko djece. Posao se promijenio. Na početku sam imala strah Ja sam 56 godina stara i zbog povišenog krvnog pritiska pripadam rizičnoj grupi. Zato sam u početku bila malo nesigurna i nisam znala da li da nastavim sa radom.

Osim toga nisam razumjela zašto treba zatvoriti školu dok s druge strane vrtići mogu da rade. Najviše od svega nisam mogla razumjeti kako da se držim na udaljenosti od 2 metra od četverogodišnjaka koji je želio i trebao moju blizinu. Naravno da to nije moguće. Oosbito maloj djeci potrebna je fizička bliskost. Ostalo je samo desetoro djece koja dolaze u vrtić, s druge strane uzbudljivo je raditi sa tako malom grupom. Za svako dijete ima više vremena i možete promijeniti dnevnu rutinu za pojedinačne i svakodnevnu rutinu možete učiniti individualnijom i posebno promovisati određene vještine. A zu to je mnogo manje buke. Roditeljima takođe nije dozvoljeno da uđu u vrtić. Oni dovede svoju djecu, peru ruke i odlaze na svoja radna mjesta gdje su potrebni zbog pandemije. Dobar je osjećaj kada znaš da svojim radom podržavaš sve ljude koje u ovom trenutku obavljaju važne zadatke za društvo. Al već mi nedostaju i druga djeca ...

Renata, učiteljica u vrtiću

Migranti pokazali fleksibilnost

Obzirom na njihove životne priče migranti i migrantkinje se brzo snalaze u novoj situaciji. I u ovoj krizi su pokazali svoju solidarnost i spremnost na pomoć drugima. Nije im teško raditi i duže ako je to od koristi za društvenu zajednicu i njihove bližnje. Još jednom potvrđeno da je doprinos migranata privredi ali i cjelokupnom društvenom životu veoma značajan.

Na šta morate da pazite

Od izbijanja korona krize sve su učestalija pitanja Uniji putem telefona ili mejla. Zaštita zdravlja na random mjestu, zatvaranja preduzeća, prinudni prekid rada, nastavak isplaćivanja plata, potrebe u vezi sa čuvanjem djece, itd, ono su što muči zaposlene. Mnogi zaposleni su u prekarom položaju, posebno oni koji rade na satnicu ili poziv. Ali prava postoje i kada radite na satnicu i kada radite na poziv. U skladu sa tim slijede neka od najvažnijih pitanja i odgovora u vezi sa ovom temom sa Unijine stranice www.unia.ch/coronavirus.

Zaposlen/a sam na satnicu na određeno. Da li ću dobijati platu i bez angažmana?

U principu da, poslodavac Vam duguje platu, čak i ako ne koristi vaše usluge, i to je svejedno da li ste zaposleni za stalno ili na određeno. Jedini uslov je da imate radno vrijeme koje je definisano ugovorom, a ne da radite na poziv po nahođenju šefa. Važno je napomenuti i da je ugovor moguće sklopiti i usmeno, ili, odgovarajućim ponašanjem, čak i prećutno.

Radim na poziv, neredovno, kratkoročno. Šta ću dobiti?

Ukoliko ste radili veoma neredovno, a uz to ste i Vi i šef imali slobodu da izaberete da li ćete neki angažman obaviti ili ne – u tom slučaju nemate pravo na platu, ukoliko Vas sada više ne angažuju.

Ukoliko ste s druge strane imali relativno konstantan obim posla, a sada više ne dobijate angažmane, imate pravo na platu. Jer, Vi ste imali osnova da vjerujete da ćete i nastaviti tako da radite. Poslodavac mora da Vam da otkaz, ukoliko želi da Vam onemogući pravo na platu – međutim, Vi i za vrijeme otkaznog roka imate pravo na platu.

Ukoliko Vaš poslodavac jednostrano može da odluči kada morate da radite, imate pravo na prosječnu platu ako Vas poslodavac odjednom više ne zove na posao. Uz to za vrijeme otkaznog roka imate pravo na dosadašnju prosječnu platu. Prosječna plata je plata koju ste imali posljednjih 12 mjeseci, eventualno nešto kraće, ukoliko je radni odnos kraće trajao.

Radio/-la sam na poziv, sada više nemam angažmane i strahujem za platu. Šta da radim?

Ako kao zaposleni na poziv od svog šefa više ne dobijate angažmane, predložimo Vam sljedeće: prvo skrenite pažnju svom šefu na to da je obavezan da nastavi da Vam isplaćuje platu, ukoliko su za to ispunjeni uslovi (vidi gore). Osim toga, ponudite svom šefu da nastavite da radite, i to najbolje pismenim putem. Pod naslovom «Bez plate? Premalo angažmana?» Unija je na raspolaganje stavila nekoliko šablona za pisanje ovakvih pisama na: rebrand.ly/musterbriefe. Informišite zatim svog poslodavca da i za Vas postoji naknada usljed prinudnog prekida rada, ukoliko su za to ispunjeni uslovi. Ako Vaš šef to odbije, prijavite se za naknadu za nezaposlene kod Regionalne službe za zapošljavanje.

SAVJETI NA PET JEZIKA: Dalje aktuelne informacije na više tema, kao npr. o zdravstvenoj zaštiti na radnom mjestu, zatvaranjima preduzeća, prinudnom prekidu rada, pravu na platu u slučaju brige o članovima porodice zbog zatvaranja svega, itd, pronaći ćete na pet jezika na www.unia.ch/coronavirus. Sa svojim konkretnim pitanjima obratite se Uniji u svom regionu. Broj telefona pronaći ćete na istoj internet adresi. Ukoliko niste član: link za onlajn prijavu takođe se nalazi na ovoj veb stranici. Što više članova Unija ima, to više može da učini za sve zaposlene.

Izmjene u vezi sa pravom na dnevnicu i kontrolni propisi Iznenada 120 dnevnicu više na martovskom obračunu

Kako bi se izbjeglo da osobe koje su «iscrpile» svoje dnevnicu za nezaposlene za vrijeme trajanja pandemije korona virusa ne ostanu bez plaćanja, Savezno vijeće odlučilo je, između ostalog, da sve osobe koje imaju pravo dobiju maksimalno 120 dodatnih posebnih dnevnicu, a da se okvirni rok za isplatu produžava za najviše 2 godine, ukoliko cjelokupna isplata dnevnicu nije moguća u toku trenutnog okvirnog roka.

Dara Filipowitsch

U trenutnoj, veoma teškoj privrednoj situaciji, šanse za pronalaznje posla drastično su smanjene. Kako bi se spriječilo da nezaposleni za vrijeme korona krize istroše svoje dnevnicu, iako potraga za poslom praktično uopšte nije moguća, Savezno vijeće je u okviru uredbe o mjerama u oblasti osiguranja za nezaposlene u vezi sa korona virusom (Covid-19) odlučilo da sve osobe koje ostvaruju pravo na dnevnicu mogu da dobiju maksimalno 120 posebnih dodatnih dnevnicu, a da se okvirni rok za isplatu produžava na maksimalno 2 godine, ukoliko ukupna isplata nije moguća u okviru tekućeg roka. Tako svaka osigurana osoba, koja 01.03.2020 još uvijek nije iscrpila svoje dnevnicu, u toku trajanja uredbe o osiguranju za nezaposlene za vrijeme Covida 19 može da dobije maksimalno 120 dodatnih dnevnicu. Normalne dnevnicu se u ovom periodu neće isplaćivati. Isplata maksimalno 120 dodatnih dnevnicu završava se sa prekidom važenja navedene uredbe.

Postoji li greška u martovskom obračunu?

Na osnovu pomenutih izmjena, mnogi nezaposleni su se početkom aprila zaprepastili kada su na martovskom obračunu odjednom vidjeli da im je broj preostalih dnevnicu povećan, pa su se telefonski ili putem mejla raspitivali kod Unije. I gospođa C. obratila se Uniji Bern kada je na martovskom obračunu osiguranja za nezaposlene vidjela da joj je uvećan broj preostalih dnevnicu, naime sa 66,4 28.02.2020. na 164,4 02.04.2020. Mislila je da je došlo do neke greške. Međutim, nije bila u pitanju greška, ali treba voditi računa o tome da je maksimalni broj dodatnih posebnih dnevnicu 120.

Kako se obračunavaju ovi dodatni dani?

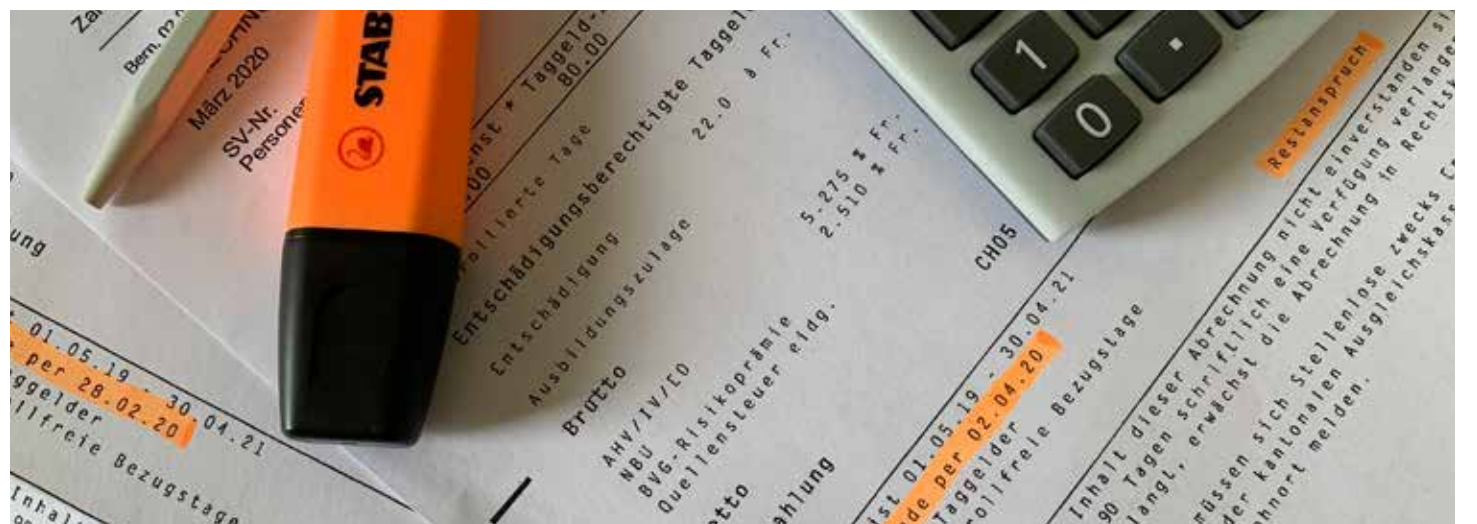
Okvirni rok za isplatu je za sve osobe koje od 01.03.2020. na to imaju pravo produžen dokle god važi uredba o osiguranju za nezaposlene za vrijeme Covida 19. Ovo trajanje obračunava se od 01.03.2020, a ovo pravilo važi sve do prestanka uredbe. Ovako bi, na primjer, izgledala situacija kod gospođe C, kada bi uredba bila povučena 31.05.2020. (92 kalendarska dana nakon 01.03.2020):

Gospođa C. od 01.05.2019. ima okvirni rok i 28.02.2020. imala je pravo na još 66,4 dnevnicu (vidi sliku). Ona od 01.03.2020. do 31.05.2020. koristi dodatne dnevnicu. Njeno pravo na dnevnicu 01.06.2020. i dalje iznosi 66,4 dnevnicu.

Tako bi gospođa C. od maksimalnih 120 posebnih dodatnih dnevnicu iskoristila samo 65 (92 kalendarska dana bez subota i nedelja).

A šta je sa traženjem posla i pokušajima da se zaposli?

U vezi sa obavezom traženja posla za vrijeme korone ne mijenja se suštinski ništa, međutim, Regionalnim centrima za zapošljavanje jeste naloženo da kroz razgovor sa osiguranicima strategije za prijave za posao i ponovno obavljanje djelatnosti prilagode otežanoj situaciji. Što se tiče dokaza o trudu da se nađe posao, koji se uobičajeno mora predati 5. u mjesecu za prethodni mjesec, on nije potreban dokle god traje savezna uredba o Covidu 19. Dokaz je potrebno predati tek mjesec dana po isteku uredbe.

Na vrijeme se prijavite službi za zapošljavanje

U svakom slučaju se prijavite Regionalnoj službi za zapošljavanje (RAV)

Čak i ako niste dobili otkaz, pod određenim uslovima ipak možete da ostvarite pravo na naknadu za nezaposlene. Ovo na primjer može biti slučaj ako se ispune određeni preduslovi, ako radite na poziv, a sada Vas više ne angažuju. Međutim, kako bi osiguranje za nezaposlene moglo da usvoji Vaše zahtjeve, potrebna je prijava. Dakle: bez prijave nema ni prava. Zbog toga bi trebalo da se odmah prijavite u RAV-u čak i ako niste sigurni ostvarujete li pravo na naknadu. Mnoga osiguranja za nezaposlene i filijale RAV-a doduše trenutno jesu zatvoreni, međutim, Vi svoju prijavu zbog ove izuzetne situacije možete da pošaljete i mejlom ili poštom. Pri svojoj prijavi u RAV-u možete i da odaberete svoje osiguranje za nezaposlene. Nakon toga ćete od RAV-a dobiti razne formulare koje sami treba da popunite, ili pak da ih date svom poslodavcu da ih popuni. Nakon toga će osiguranje za nezaposlene provjeriti imate li pravo na dnevnicu za nezaposlene. Kako bi ovo išlo brzo, predata dokumentacija mora biti potpuna. Osiguranju je od Vas potrebno:

1. Potpuno popunjen zahtjev za naknadu sa Vašim potpisom.
2. Dva primjerka zvaničnog prijavnog formulara.
3. Potvrdu od poslodavca za posljednje dvije godine sa njegovim potpisom (1 formular po poslodavcu), kopija ugovora o radu od posljednjeg poslodavca, kopija svih obračuna plata, kopija otpuštanja sa posljednjeg radnog odnosa.
4. Popunjen formular «Obaveza izdržavanja djece» sa Vašim potpisom.
5. Potvrda prijave u opštini prebivališta (boravišna isprava).
6. Kopija kartice Vašeg bankovnog ili poštanskog računa.
7. Potpuno popunjen formular «Podaci o osiguraniku» sa Vašim potpisom. Ovaj formular ćete dobijati poštom oko svakog 25. u mjesecu. Molimo Vas da vodite računa da Vam bez ovog formulara ništa ne može biti isplaćeno.